

KARBON FİYATLANDIRMA GÜNDEMİ

AYIN ÖNEMLİ HABERLERİ

AB ve Türkiye İklimde Yüksek Düzy Diyalog Toplantısı Düzenledi

1 Ekim 2025'te Brüksel'de, AB İklim, Net Sıfır ve Temiz Büyüme Komiseri Wopke Hoekstra ile Türkiye Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum arasında üçüncü "AB-Türkiye Yüksek Düzey İklim Diyalogu" gerçekleştirildi. Bu görüşme, Türkiye'nin Temmuz 2025'te kabul ettiği ilk İklim Kanunu sonrasında düzenlenen ilk iklim konulu üst düzey toplantı oldu. Taraflar, BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC) ile Paris Anlaşması'na bağlılıklarını yinelerken, COP30 öncesi yeni Ulusal Katkı Beyanları (NDC) kapsamında uyumsuzlukların kapatılmasının önemini vurguladı. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Avrupa Komisyonu)

Avrupa Komisyonu, binalar ve karayolu taşımacılığı sektörlerini kapsayacak yeni emisyon ticaret sistemi ETS2'nin istikrarlı bir başlangıç yapabilmesi için hazırlık sürecini hızlandırıyor. Komisyon, piyasada aşırı fiyat dalgalanmalarını önlemek ve üye devletlerin karbon gelirlerine daha erken erişimini sağlamak amacıyla tahsisatların ihaleye çıkarılma zamanlamasında değişikliğe gidiyor. Ayrıca Avrupa Yatırım Bankası işbirliğiyle "ETS2 Ön Finansman Tesisi" oluşturulması planlanıyor. Bu mekanizma, özellikle düşük ve orta gelirli hanelerin temiz ısıtma ve ulaşım teknolojilerine erişimini kolaylaştırmayı ve enerji dönüşümünü desteklemeyi hedefliyor. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Avrupa Komisyonu)

AB ETS2 için Avrupa'da Yeni Karbon Piyasasının İstikrarlı Başlangıcı

➤➤➤ AB Komisyonu, Estonya ve Slovakya'nın Güncellenmiş Enerji ve İklim Planlarını Değerlendirdi

Avrupa Komisyonu, Estonya ve Slovakya'nın güncellenmiş Ulusal Enerji ve İklim Planlarını (NECP) inceleyerek her iki ülkenin de önceki taslaklara göre daha güçlü hedefler belirlediğini, ancak bazı alanlarda ek çabalara ihtiyaç duyulduğunu bildirdi. Estonya, 2030 yılına kadar elektrik üretimini tamamen yenilenebilir kaynaklardan sağlamayı, rüzgâr enerjisi kapasitesini artırmayı ve enerji verimliliğini geliştirmeyi planlıyor. Komisyon, bu hedeflerin olumlu olduğunu ancak fosil yakıt sübvansiyonlarının kaldırılması ve yasal çerçevenin güçlendirilmesi gerektiğini vurguladı. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Avrupa Komisyonu)

➤➤➤ Paris Anlaşması Madde 6.4 Denetim Organı Tarafından Emisyonların Geri Dönme Riskini Yönetme Kuralları Kabul Edildi

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi bünyesinde faaliyet gösteren Madde 6.4 Paris Anlaşması'nın uluslararası karbon piyasası mekanizması kapsamında sera gazı giderim projelerinde geri dönme (reversal) riskini yönetecek kuralları kabul etti. Bu kurallar, emisyonların daha sonra tekrar atmosfere salınma ihtimaline karşı süreçlerin izlenmesini, riskin "ihmal edilebilir" olup olmadığını belirleme kriterlerini, sigorta ya da garanti gibi alternatiflerle sorumluluğun devredilmesini içeriyor. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: UNFCCC)

Verra ve Endonezya, Karbon Piyasalarını İlerletmek İçin Bir Anlaşma İmzaladı

Verra, Endonezya Çevre Bakanlığı ile karbon piyasalarının entegrasyonu ve iklim finansmanına erişimin artırılması amacıyla tarihi bir Karşılıklı Tanıma Anlaşması (MRA) imzaladı. Anlaşma sayesinde Verra'nın Doğrulanmış Karbon Standardı (VCS) kapsamındaki projeler, aynı zamanda Endonezya'nın ulusal karbon kayıt sistemi SRN-PPI'ya da kaydedilebilecek. Böylece hem ulusal hem uluslararası düzeyde karbon kredisi yönetimi tek çerçevede yürütülerek şeffaflık ve hesap verebilirlik sağlanacak. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Verra)

➤➤➤ Moldova, Dünya Bankası Desteğiyle Ekosistemleri Yeniden Canlandıracak ve Kirliliği Önleyecek

Dünya Bankası, Küresel Çevre Fonu (GEF) aracılığıyla finanse edilecek olan 7,9 milyon ABD dolarlık "Deniz Kirliliğini Önleme için Ekosistemlerin Yeniden Kazandırılması (RE-MAP)" projesini onayladı. Proje, Moldova'daki Dinyester Nehir Havzası'nda sürdürülebilir arazi yönetimini artırmayı, doğa temelli çözümlerle bozulmuş ekosistemleri restore etmeyi ve biyolojik çeşitliliği güçlendirmeyi hedefliyor. RE-MAP kapsamında orman ve sulak alan restorasyonu, kirlilik önleme politikalarının uyumlaştırılması ve yerel kapasite geliştirme faaliyetleri yürütülecek. Yaklaşık 99.200 kişiye —%40'ı kadın— ekonomik ve çevresel fayda sağlaması beklenen proje, Moldova'nın sürdürülebilir kalkınma ve çevresel dayanıklılık hedeflerine önemli katkı sunacak. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Dünya Bankası)

➤➤➤ Pakistan: Kapsayıcı Büyüme, Ekonomik İstikrar ve Sel Felaketinden Kurtulmak İçin Sürdürülebilir Reformlar

Dünya Bankası'na göre Pakistan ekonomisi, sanayi ve hizmet sektörlerindeki toparlanma sayesinde 2025 mali yılında %3 büyüdü ve 2026'da da bu seviyede kalması bekleniyor; ancak son sel felaketleri tarım sektörünü ve büyüme potansiyelini olumsuz etkiledi. Mali disiplin ve para politikası, enflasyonu kontrol altına alırken ekonomik istikrarı destekledi; ancak afetlerin yarattığı zararlar büyümeyi sınırlıyor. Rapor, uzun vadeli sürdürülebilir büyüme için vergi tabanının genişletilmesi, kamu işletmelerinin reformu ve ihracat odaklı kalkınma politikalarının hızla uygulanması gerektiğini vurguluyor. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Dünya Bankası)

12. OECD Yeşil Finans ve Yatırım Forumu - Sürdürülebilirliğe ve Ekonomik Dayanıklılığa Yatırım

OECD'nin 12. Yeşil Finans ve Yatırım Forumu, 7-8 Ekim 2025'te Paris'te ve çevrim içi olarak düzenlenecek. Forum, düşük emisyonlu ve iklim dirençli bir gelecek için finansmanı artırma yollarını tartışmak üzere politika yapıcılar, yatırımcılar ve uzmanları bir araya getirecek. OECD-UNDP analizine göre, temiz enerji yatırımlarının Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla uyumlu hale getirilmesi, 2050'ye kadar 175 milyon kişiyi aşırı yoksulluktan kurtarabilir ve küresel GSYH'yi %3'e kadar artırabilir. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: OECD)

➤➤➤ Riskten Dayanıklılığa: Suyu Finansal İstikrar Çerçevesine Entegre Etmek

OECD'nin yeni raporu "Finansal İstikrar Çerçevesine Suya İlişkin Risklerin Entegrasyonu", suyun miktar ve kalite açısından artan baskılar nedeniyle ekonomik ve finansal sistemler için yükselen riskleri ele alıyor. Rapor, su kaynaklı risklerin doğa ve iklimle ilişkili diğer finansal risklerden nasıl ayrıştığını vurgularken, bu risklerin finansal denetim ve istikrar değerlendirmelerine nasıl entegre edilebileceğine dair uygulamalı rehberlik ve araçlar sunuyor. OECD Green Talks LIVE etkinliğinde, politikacılar ve merkez bankacıları, bu alandaki yeni önerileri ve su risklerine karşı dayanıklılığı artırma yollarını tartıştı. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: OECD)

➤➤➤ OECD Küresel Tarım Forumu

OECD Küresel Tarım Forumu (GFA), sürdürülebilir tarım ve gıda sistemleri için politika yapıcılar, uzmanlar ve özel sektör temsilcilerini bir araya getiren yıllık uluslararası bir diyalog platformudur. GFA 2025, yaşlanan çiftçi nüfusu ve kuşak yenilenmesi gibi sorunlara çözüm bulmak amacıyla "Geleceğin Tarımı İçin Yeni Çiftçileri Çekmek" temasına odaklanacak. Forumda, dijitalleşme bağlamında tarıma giriş engelleri, gençlerin sektöre kazandırılması, eğitim ve finansmana erişim gibi konular tartışılarak tarımı daha cazip ve dinamik hale getirecek politika önerileri ele alınacak. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: OECD)

➤➤➤ Emisyon Geri Dönüşü Risklerinin Yönetimine İlişkin Kurallar, BM Organı Tarafından Kabul Edildi

UNFCCC bünyesindeki Article 6.4 Supervisory Body, Paris Agreement kapsamındaki uluslararası karbon piyasasında “emisyon tersine dönüş” (yani önceden tanınan sera gazı emisyonu azaltımı veya karbon tutma miktarının daha sonra bozulması) riskinin yönetilmesine yönelik kuralları kabul etti. Kurulun Bonn'daki toplantısında, emisyon tutma projelerinin tersine dönmesi hâlinde ne yapılacağına dair bir “reversal standard” taslağı kabul edildi; bu standart, projelerin izleme süresi, “ihmal edilebilir” riskin nasıl tanımlanacağı, sigorta/teminat mekanizmalarının rolü gibi konuları içeriyor. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: UNFCCC)

➤➤➤ EEX, 14 Ekim 2025 Tarihli ECarbix Günü Verisini Güncelledi

Avrupa Enerji Borsası (EEX), 14 Ekim 2025 işlem gününe ait ECarbix Day verisinde düzeltme yapıldığını duyurdu. Güncellenen veri, EEX Group DataSource platformu (sFTP, API, ExcelTool, Desktop App ve web sitesi) üzerinden yeniden yüklenebilecek. Verilerdeki değişiklik, ilgili Excel ve CSV dosyalarına da yansıtıldı. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: EEX)

➤➤➤ Gold Standard, CORSIA'nın İlk Dönemi İçin Yeni Sigorta Firmalarını Onayladı

Gold Standard, CORSIA'nın ilk aşaması (2024-2026) kapsamında kullanılmak üzere iki yeni sigorta ürününü onayladı. Bu ürünler, proje geliştiricilerinin GS-VER kredilerinin uygunluğunu sağlayabilmesi için “Çifte Sayım” (double-counting) riskine karşı teminat sunuyor. CFC Underwriting Limited'nin “CORSIA Guarantee Insurance” ve Oka – The Carbon Insurance Company'nin “Corresponding Adjustment Protect” bu onaylanan sigorta firmalarıdır. Sigorta sektörünün bu tür riskleri üstlenmesiyle havacılık sektörünün karbon piyasasına erişimi artması hedefleniyor. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Gold Standard)

➤➤➤ Karbon Denkleştirme için Kapsamlı Rehber

Bu raporda karbon denkleştirme kavramı, gönüllü karbon piyasası (VCM) ve düzenlemeye tabi sistemler bağlamında teknik olarak tanımlanmıştır. Karbon denkleştirme bir ton karbondioksit eşdeğeri (tCO₂e) sera gazı emisyonunun azaltılması, giderilmesi veya atmosferden uzaklaştırılması sonucunda oluşturulan karbon kredilerinin iptali (retirement) yoluyla emisyon dengelemesi yapılması süreci olarak açıklanmaktadır. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Sylvera)

>>> EEX, Büyüyen Piyasalarında Yeni Sözleşmelerle Ürün Yelpazesini Genişletiyor

Avrupa Enerji Borsası (EEX), 8 Aralık 2025 tarihinde yürürlüğe girmek üzere (düzenleyici onaylara tabi olarak) elektrik, garanti menşei (GO) ve navlun türev piyasaları için yeni sözleşmeler sunacağını açıkladı. Bu adım, hızla büyüyen piyasalarda yerel ihtiyaçlara yönelik çözümler sağlamayı amaçlıyor. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: EEX)

Verra, Karbon Yakalama ve Depolama (CCS) Metodolojisini Dijitalleştiriyor

Verra, Doğrulanmış Karbon Standardı (VCS) kapsamındaki karbon yakalama ve depolama (CCS) metodolojisi VM0049'u ve buna bağlı dört modülü Project Hub üzerinden dijital ortama taşıyarak proje kaydı ve kredi üretim süreçlerini hızlandırdı. Bu adımla birlikte dijitalleştirilen metodoloji sayısı 23'e ulaştı. Bu gelişme, Verra'nın çok yıllık dijitalleşme programının bir parçası olarak, projelerin kayıt, doğrulama ve kredi üretim süreçlerini kolaylaştırmayı ve finans akışını karbon giderimi (CDR) ile emisyon azaltımı sağlayan faaliyetlere yönlendirmeyi amaçlıyor. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Verra)

Gold Standart'ın Paris Anlaşması ile Uyumu

Gold Standard, Paris Anlaşması ile uyum için yaptığı güncellemede, "Gold Standard for the Global Goals" kapsamında yer alan projelerin metodolojilerine uyarlayacağını duyurdu. Bu güncelleme, özgün katkı, baz senaryo, karbon kaçağı ve veri kalitesi gibi alanlardaki kriterleri yeniden tanımlıyor. Ayrıca pilot araçlar olarak bir Aşağı Ayarlama Faktörü (DAF) ve Ortak Uygulama Analizi Aracı geliştiriliyor. Bu adım, gönüllü ve zorunlu karbon piyasalarında kredilerin değerini korumayı, iklim eyleminin bütünlüğünü güçlendirmeyi ve bilim-temelli en iyi uygulamaları yaygınlaştırmayı amaçlıyor. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Gold Standard)

>>> Karbon Piyasalarının Yakınsaması: Nedir ve Neden Önemlidir

Bu teknik incelemede, karbon piyasaları ekosisteminde gönüllü karbon piyasaları (Voluntary Carbon Markets – VCM) ile uyum piyasaları (Compliance Markets) arasındaki sınırların giderek bulanıklaştığı süreç analiz edilmiştir. Yakınsama olgusu, hem gönüllü piyasalarda artan düzenleyici müdahaleler hem de uyum piyasalarının kapsam genişlemesiyle tetiklenmiştir. Bu kapsamda, gönüllü piyasalarda kullanılan doğrulama metodolojilerinin, izleme-raporlama-doğrulama (MRV) protokollerinin ve kalite standartlarının, Paris Anlaşması'nın 6. Maddesi altında geliştirilen uluslararası uyum mekanizmalarıyla hizalanmaya başladığı tespit edilmiştir. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Sylvera)

>>> EEX, Avrupa Gaz Spot Endeksi Veri Güncelleme Sorununu Giderdi

Avrupa Enerji Borsası (EEX), 17 Ekim 2025'ten itibaren güncellenmeyen Avrupa Gaz Spot Endeksi (EGSI) verilerinin artık sFTP sunucusundaki XLSX dosyasında güncellendiğini duyurdu. Sorun çözüldü ve eksik fiyat verileri eklendi. Kullanıcıların verileri yeniden yüklemeleri öneriliyor. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: EEX)

>>> Endonezya MoE/EPA ve Gold Standard'dan Karbon Piyasası Kılavuzu ve Pilot Program

Gold Standard ve Endonezya Çevre Bakanlığı, ülkenin karbon piyasasının gelişimini desteklemek amacıyla kapsamlı bir rehber ve pilot program başlattı. Rehber, Gold Standard for the Global Goals çerçevesinde yürütülecek karbon projelerinin ulusal mevzuatla uyumlu sertifikasyon kriterlerini belirliyor. Program, projelerin ulusal kayıt sistemi ile entegrasyonunu, doğrulama süreçlerini ve yetkili kurumların görevlerini tanımlıyor. Pilot uygulama, rehberin etkinliğini test etmeyi ve katılımcı projelere teknik destek sağlamayı hedefliyor. Bu girişim, Endonezya'nın karbon piyasasında güven, şeffaflık ve uluslararası yatırım çekme kapasitesini güçlendiriyor. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Gold Standard)

2030 Sonrası CDR Piyasalarının Geleceği: Olası Senaryolar ve Ölçeklenmesi İçin Gerekenler

Bu analizde, karbondioksit giderim (CDR) teknolojileri piyasalarının 2030 sonrası hangi yönlerde evrilebileceği senaryolar halinde ele alınmış, ölçeklenmelerinin önündeki başlıca engeller tanımlanmıştır. 2050 yılına kadar yıllık 5 — 16 milyar ton CO₂ gideriminin gerekli olduğu vurgulanmış, mevcut yatırım ve kapasite trendlerinin bu hedeflerin oldukça altında kaldığı belirtilmiştir. Kurumsal alıcı portföylerinde doğaya dayalı çözümlerden kalıcı teknolojik giderimlere doğru bir dengenin 6:1 oranından 1,2:1 oranına kadar kayabileceği öngörülmüş, dolayısıyla kalıcı CDR'nin 2030'da %35'e, 2040'ta ise %48'e ulaşabileceği ifade edilmiştir. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Sylvera)

>>> Verra Paydaş Güncelleme Web Semineri

Verra, Ekim 2025 Paydaş Güncelleme Webinarı'nda karbon piyasalarının bütünlüğünü güçlendirmeye yönelik son adımlarını paylaştı. CEO Mandy Rambharos, Kariba REDD+ Projesi'ne ilişkin karbon muhasebesi incelemesinin sonuçlarını aktararak, metodolojilerin yenilenmesi, dijital sistemlerin (Project Hub ve DMRV araçları) yaygınlaştırılması ve risk temelli denetimlerin onay sürelerini yarı yarıya azaltması gibi reformlara vurgu yaptı. Rambharos, karbon piyasalarında güvenin ancak sürekli ve doğrulanabilir şeffaflıkla sağlanabileceğini belirtti. Oturumda ayrıca Ukrayna'daki AgreeenaCarbon Projesi'nin, rejeneratif tarım uygulamaları yoluyla 1,2 milyon ton CO₂ emisyonunu azaltıp 1,1 milyon ton karbon tutarak çiftçilere yeni gelir kaynağı oluşturduğu örnek olarak paylaşıldı. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Verra)

>>> Verra, IALM Metodolojisiinde Revizyonlar Yayınladı

Verra, “İyileştirilmiş Tarımsal Arazi Yönetimi (IALM)” metodolojisinin VM0042 sürümünü küçük revizyonlarla v2.2 versiyonuna güncellediğini duyurdu. Bu değişiklikler, metodolojinin Gönüllü Karbon Piyasası Bütünlük Konseyi’nin (ICVCM) belirlediği Temel Karbon İlkeleri (CCPs) ile uyumunu güçlendirmeyi amaçlıyor. Yeni sürümde, proje öncesi uygulamaların baz senaryo olarak kabulüne yönelik gerekçeler eklendi, ek ilave edilebilirlik (additionality) gösterim prosedürleri güncellendi ve emisyon faktörlerinin seçimine ilişkin açıklık sağlandı. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Verra)

>>> Proje Geliştirici El Kitabı: Proje Yaşam Döngüsü Boyunca Karbon Piyasası Verilerinin Kullanımı

Sylvera tarafından yayımlanan “The Project Developer Playbook: How To Use Carbon Market Data Throughout the Project Lifecycle” başlıklı metinde, karbon piyasası proje geliştirme sürecinde veri-temelli bir yaklaşımın zorunluluğu vurgulanmıştır. Geliştiricilerin proje tasarımından kalite doğrulamasına, fiyatlandırmaya, alıcı belirlemeye ve performans izlemeye kadar beş kritik aşamada aksiyon alabilir verilerle donatılmaları gerektiği belirtilmiştir. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Sylvera)

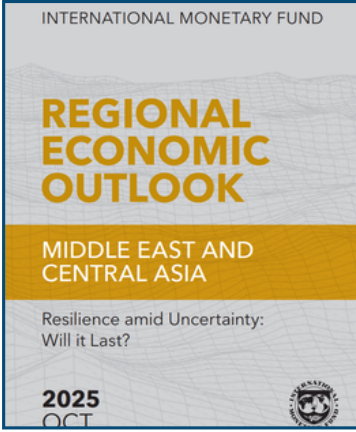
>>> Gold Standard ve Global Green Growth Institute, Mutabakat Anlaşması İmzaladı

Gold Standard ile Global Green Growth Institute (GGGI) arasında imzalanan mutabakat anlaşması (MOU), iklim politikasında ölçekli etki yaratmayı hedefliyor. Bu ortaklık kapsamında, Paris Anlaşması’nın 6. Maddesi kapsamında yer alan uluslararası emisyon azaltımı ve transferleri için politika odaklı yeni bir sertifikasyon ve kredi mekanizması geliştirilecek. Program, hükümetlerin enerji ve arazi kullanımı sektörlerinde uyguladığı politikaların iklim ve sürdürülebilir kalkınma üzerindeki etkisini ölçerek kredileştirmeyi mümkün kılacak. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Gold Standard)

>>> EEX, Japonya Mali Yılına Dayalı Elektrik Vadeli İşlemlerine Ait Piyasa Verilerini Yayınladı

Avrupa Enerji Borsası (EEX), 14 Ekim 2025’te başlatılan Japon Elektrik Mali Yıl Vadeli İşlemlerine (Japanese Power Fiscal Year Futures) ait piyasa verilerinin artık EEX Group DataSource ürünlerinde erişime açıldığını duyurdu. Yeni veri seti, EEX Asian Power Futures ürünleriyle entegre şekilde sunuluyor ve yalnızca XLSX formatında SFTP üzerinden paylaşılacak. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: EEX)

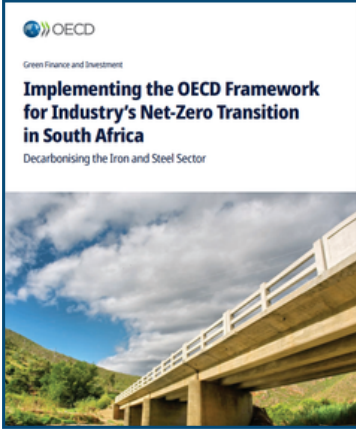
YAYINLAR

**Belirsizlik Ortasında
Dayanıklılık: Kalıcı Olacak mı?**

**Küresel Kurumsal
Sürdürülebilirlik Raporu 2025**

**Güney Afrika'da Sanayinin Net
Sıfır Dönüşümü için OECD
Çerçevesinin Uygulanması**

**Sürdürülebilir Büyüme için Bilim
ve Yeniliğin Ölçülmesi**

ETKİNLİKLER

3 Kasım - Hibrit
Sürdürülebilir Tarım Tematik Oturumu

6 Kasım - Çevrimiçi
AB İklim Eylemi Akademisi Derinlemesine Oturumu: COP30'a Giden Yolda Gençler Öncülük Ediyor

10 Kasım - Hibrit
Kalıcı Karbon Giderimleri Uzman Grubu Toplantısı

10-21 Kasım - Belém, Brezilya
COP30

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

**İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
BAŞKANLIĞI**